

הַסֵּפֶר יִתְּנֶנּוּ לְדֹרֵי עֹלָמִים

סֵפֶר
זֶהָר
הַקְּדוֹשׁ

עִם פֶּאָר
הַקְּרָר וְהַקְּבוֹד

וַיִּקְרָא

מַדְרַגַּת קֶרֶן סְלֻי בִּימֵה

מִנְחָת אִישׁוּרִים - וַיִּשְׁלֹם - וְדָרִיךְ
עֵץ זָהָר

יֵשִׁיב אֲבִיר עֵקֶב
אוֹר מֵאִיר שְׂמֹחָה
נְהַרֶה

ספר זִהָר הַקָּדוֹשׁ

עם באור
הַפֶּתַח וְהַגְּבוּד

הארות והערות ותקבלו בברכה
מכון אור לישראל
רח' יוסף חבמי 30 ירושלים
פקס: 03-5423180

©
כל הזכויות שמורות
לישיבת אביר יעקב
אור מאיר שמחה נהריה
רח' אביר יעקב 27 נהריה

הואיל ומושקע במחזרה זו חן רב ויגיעה רבה, לכן ע"פ דין תורה ולהבדיל ע"פ הזמיות בכל המדינות, אנו אוסרים בכל תוקף כל הדפסה צילום והעתקה כולל העתקה חלקית או אחסנה במחשב או מאגר כל שהוא כל חלק מהספר, וכן אין לעשות כל שימוש מסחרי בתוכו הנדפס ובתוספות. הספר נמכר רק על מנת שלא יעשה בו שימוש שלא כדן. ושאריות ישראל לא יעשו עולת.

נדפס בארץ ישראל
על נייר חו"ל שאין בו חשש חילול שבת
PRINTED IN ERETZ ISRAEL

סדר עימוד: ש"ם
לוחות: הפאר

עיצוב כריכה ושערים:
דימון / עיצוב ותדמית

יוצא לאור על ידי
מוסדות אביר יעקב נהריה
מכון אור לישראל וירושלים
בראשות הרב שלמה אבהזצירא שליט"א

עורך ראשי
הרב מנחם מגדל פומרניץ
ריש מתיבתא "עוז והדר" ורו"כ להוראה "באר ישראל"

עורך אחראי:
הרב משה גרינבוים

מבקר ראשי:
הרב אברהם אביש ויים

עורכים ומבקרים:

הרב אברהם מאיר פרנס	הרב אליהו בנדיקט
הרב אברהם ציוני	הרב יהודה טרייטל בראנדסדורפר
הרב יעקב צבי קליין	הרב אלכסנדר ויים
הרב משה אהרן קרנביסר	הרב דוד וסרמן
הרב אליהו רוזמרין	הרב דוד ימפל
הרב יעקב רוזנפלד	הרב יחזקאל לנדא
הרב יהושע רענן	הרב חיים מילר
הרב משה הלל שטרן	הרב מאיר מועלם

הרב שמעון שרבני

חברי מערכת:

הרב לייביש זיידה	הרב בן ציון שפירא
הרב מנחם מגדל וועג	הרב יהושע אספיר
הרב משה מוזסון	הרב ישראל רבניצ'ר

נסדר על ידי מכללת התורה עוז והדר
בנשיאות הנאון הצדיק רבי יהושע לייפער שליט"א
אב"ד באר משה מאנסי

הפנת והזמנות: 'היכלי תורה'

באירופה:
tel. 44-20-8806-0176

בארצה"ב:
tel. (718) 437-0054
fax. (718) 437-5314

בארץ ישראל:
טל: 02-9924603
פקס: 03-5435884

פרשת ויקרא

ב. רַבִּי אֱלֶעָזֶר פָּתַח, (ישעיה ז יא) 'שָׁאֵל לָךְ אוֹת מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַעֲמֵק שְׁאֵלָה אוֹ הִגַּבָּה לְמַעַלָּה'. אֶסְתַּכְּלַנָּא בְּדַרְיִין קְדָמָאין וְדַרְיִין בְּתַרְאִין, מַה בֵּין דַּרְיִין קְדָמָאין לְדַרְיִין בְּתַרְאִין. דַּרְיִין קְדָמָאין הוּוּ יְדַעִין וּמְסַתְּפְלִין בְּחַכְמָתָא עֲלָאָה,

הפּתּר וְהַכּבּוּד

סוד חכמת האותיות

במאמר זה יבאר סוד צירופי האותיות שעמם נבראו שמים וארץ, ודורות הראשונים היו יודעים בסודות אלו, ועשו בכחם מופתים בשמים ובארץ, ויבאר שהאותיות בבחינת חיצוניות העולמות וכל צבא השמים והארץ, והספירות וההויות הם בבחינת פנימיות העולמות המתלבשות באותיות. ויבאר שיש אותיות עליונות ואותיות תחתונות, ובתחתונות יש ג' בחינות, אותיות גדולות ואתיות בינוניות בזעיר אנפין, ואותיות קטנות במלכות, ומתלבשים האותיות הגדולות בקטנות, ועל ידם יוצאת הנהגת העולם, ועוד יבאר סודם בהשתלשלות פרצופי האצילות, כי האותיות הם ז"ן, ונמשך בהם אור מהפרצופים העליונים מהם, ויבאר היכן נרמזים אורות אלו:

סודות
צירופי
האותיות

האחרונים, כדי ללמוד מה בין דַרְיִין קְדָמָאין לְדַרְיִין בְּתַרְאִין - מה בין דורות הראשונים לדורות האחרונים. ומצאתי שכך ההבדל ביניהם, כי דַרְיִין קְדָמָאין הוּוּ יְדַעִין וּמְסַתְּפְלִין בְּחַכְמָתָא עֲלָאָה - דורות הראשונים שהיו בזמן בית המקדש שאז יצאו נשמותיהם מזוהר האצילות², היו יודעים ומסתכלים בחכמה עליונה, שהיא המדרגה

רַבִּי אֱלֶעָזֶר פָּתַח לבאר מאמר הכתוב, (ישעיה ז יא) 'שָׁאֵל לָךְ אוֹת מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַעֲמֵק שְׁאֵלָה אוֹ הִגַּבָּה לְמַעַלָּה'. והוא מאמר הנביא לאחז מלך ישראל שישאל לו אות ומופת מעם ה' למעלה או למטה³, ואמר רבי אלעזר לבאר מהו אות למטה, ומהו אות למעלה, אֶסְתַּכְּלַנָּא בְּדַרְיִין קְדָמָאין וְדַרְיִין בְּתַרְאִין - הסתכלתי בדורות קדומים ובדורות

מקורות וציונים

לראות בחכמה של סתרי תורה, עד שידעו לצרף את האותיות ולעשות בהם מופתים לעיני כל חי. וכמובאר בילקוט שמעוני שמונת (פרק לא רמז שפט) בענין בניית בצלאל את המשכן וז"ל: אמר רב יהודה אמר רב יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ כתיב הכא וימלא אותו רוח אלהים בחכמה ובתבונה ובדעת וכתיב התם ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה וכתיב בדעתו תהומות נבקעו. ע"כ.

וראה בזהר חדש שיר השירים שביאר השתלשלות גילוי והעלם ידיעת סודות האותיות וז"ל: דְּהָא עֲשָׂרִים וְתַרְיִין אֲתָנוּן קְלִילֵין בְּ"ה, אינון דְּאֲשַׁתְּאָרוּ דְּאינון מִיִּשְׂרָאֵל, אֶהְבֵּיךָ לְאֶתְּפִלָּא עֲפֹךְ, בְּאִינון עֲשָׂרִין וְתַרְיִין אֲתָנוּן: [- מבאר הפסוק משרים אהבך אלו האותיות כלולות בך, והם כ"ב האותיות, ואלו שנשארו שהם נמצפ"ן הם אהבך להתכלל עמך עוד בכ"ב אותיות אלו]. אִילִין מִיִּשְׂרָאֵל, אינון

א. והוא הנאמר באחז מלך ישראל וז"ל: 'שָׁאֵל לָךְ אוֹת מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַעֲמֵק שְׁאֵלָה אוֹ הִגַּבָּה לְמַעַלָּה'. שאמר לו הנביא שישאל אות ומופת מעם ה' למטה בעולם הזה, או למעלה בשמים. וז"ל רש"י שם: העמק שאלה - העמק ושאל שאלה כמו שמעה סלחה (דניאל ט) שאל אות בעמקי תהום להחיות לך מת, או הגבה למעלה לשאול אות בשמים. ע"כ. וכן ראה ברד"ק שם שכתב וז"ל: העמק שאלה - העמק לשאל איזה אות תרצה שיתן לך, שאלה מקור במושקל הצווי, ה' שמעה ה' סלחה, ופי' העמק והגבה אם תרצה אות בשמים או בארץ, וכך לשון התרגום 'שאל דיתעביד לך נס על ארעה או תתחזי לך בשמיא'. ולהלן יבאר עפ"י מהלך דבריו מהו אות למעלה ומהו אות למטה.

ב. הרמ"ז. אמנם בדמשק אליעזר כתב שדורות הראשונים הם דור יציאת מצרים ודורו של בצלאל שהיו דור דעה, הם אשר היו יכולים

וַיִּדְעִין לְצַרְפָּא אַתְּוֹן דְּאַתְיְהִיבוּ לֵיהּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי, וְאַפִּילֹו חַיִּיבִין דְּבַהֲוֹן בְּיִשְׂרָאֵל, הֵוּוּ יִדְעִין גֹּו אַתְּוֹן חֲכַמְתָּא עֲלָאָה. וַיִּדְעִין גֹּו אַתְּוֹן עֲלָאִין,

הַפְתָּר וְהַפְּבוֹד

בְּיִשְׂרָאֵל - ואפילו החוטאים מעם ישראל כגון אחז מלך ישראל^ה, הוּוּ יִדְעִין גֹּו אַתְּוֹן חֲכַמְתָּא עֲלָאָה - היו יודעים את החכמה העליונה שבתוך האותיות, וַיִּדְעִין גֹּו אַתְּוֹן עֲלָאִין - יודעים מה בתוך אותיות העליונות שבבינה^ה,

העליונה שבחכמת הקבלה, לדעת סודי ההשתלשלות וסודי האותיות^ג, וַיִּדְעִין לְצַרְפָּא אַתְּוֹן דְּאַתְיְהִיבוּ לֵיהּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי - והיו יודעים לצרף את האותיות שניתנו למשה בסיני ולהשתמש בהם^ה, וְאַפִּילֹו חַיִּיבִין דְּבַהֲוֹן

מקורות וציונים

בחינת כתיבת אותיות ותגין וחסרים ממנו טעמים ונקודות כי כבר ידעת כי ס"ת הוא בחי' היסוד דאבא וכבר נודע בוזהר בהרבה מקומות בדמחשבה איתבריר כלוה ולכן הס"ת מורה על זה הנ"ל. ועל ידי מה שהש"ץ קורא הפרשה בתורה בטעמים ונקודות לתקן מה שחסר ממנו. ע"כ.

ונמצא כי מה שמבואר במאמר דידן שדורות הראשונים ידעו חכמה עליונה, הביאור שידעו סוד בריאת העולם שנברא בל"ב נתיבות שהם כ"ב אותיות ו' ספירות. וידוע סוד האותיות שהם כלים ל' ספירות בסוד חיצוניות העולמות. והמשך ביאור המאמר לדברי הרמ"ז, ראה בהערה להלן.

ה. הרמ"ק. כי כוונת הנביא היתה להחזירו בתשובה ולהבדילו מתענתועי העבודה זרה, ועל זה אמר לו העמק שאלה או הגבה למעלה כי תוכל לידע סודות על ידי סימני האותיות. וביאר שם הרמ"ק כי זה מאמר הזהר **אתון עילאין ואתון תתאין**, כי כשאמר לו **העמק שאלה** רמז לו על אתון תתאין שיוכל לידע על ידם עניינים גשמיים שבוה העולם, וכשאמר לו **הגבה למעלה** כוונתו על סוד אתון עילאין, שעל ידם יוכל לידע עניני ברוחניות לעולם הבא, שאפילו החוטאים היו יודעים סודות אלו, כי אם לא, מה מועיל לאחז הרשע מה שאומר לו הנביא שידע סודות האותיות, הרי לא היה ביכולתו לידע אותם, ועל כרחק שאפילו הרשעים החייבים, ידעו מסודות אלו.

אמנם דייק ברמ"ז שבתחילה כשמדבר על החכמים שבדורות הראשונים שהיו יודעים חכמה זו, אמר שהיו **יודעים ומסתכלים בה**, וכשדיבר על החוטאים, לא אמר **מסתכלין** ורק יודעים בה, כי לא היה שיעור ידיעתם וכח שימושם בחכמה זו כפי שיעור כח שימוש החכמים והצדיקים. ובדמשק אליעזר, שהחוטאים שידעו מזו החכמה, אין הכוונה כל חכמה דקדושה אלא על חכמה דקליפה. **ו. מק"מ** הרמ"ק והרמ"ז, וכן כתב בביאור הגר"א. ושם [ברמ"ז] הרחיב מאוד לבאר מהם אותיות עליונות, ומהם אותיות תחתונות. ותוכן דבריו, כי נודע שיש ד' בחינות טנת"א שהם טעמים נקודות תגין אותיות, ויש אותיות העשויות בצורת טעמים, ויש בצורת תגים, ויש בצורת תגין, וכל בחינות אלו נקראים אתון עילאין להיותם בחינת כח"ב [טעמים כתר, נקודות חכמה, תגין בינה]. אמנם האותיות שלפנינו שנכתב בהם ספר תורה, הם בבחינת כלים ונקראים אתון תתאין ויש בהם ג' בחינות אותיות גדולות בינוניות וקטנות. אותיות הגדולות הם בכלי הבינה שבזעיר אנפין, בינוניות הם בזעיר אנפין מצד עצמו, ואותיות קטנות הם במלכות, וכולם

אתון סמירין גניזין גו עלקא עילאה. וכד אתגניזי אור נקמאה, אתגניזי אתון אלין. ויהוה ידע לון אדם. בְּתַר דְּחֶטָּא אָדָם, אֲתַגְנִיזוּ קְמַלְקְמִין. עד דַּתָּא אַבְרָהָם וַיְדַע לֹון בְּרִיחַ קוּדְשָׁא דְשְׂרָאָת עֲלֵיהּ: [- אלו המשרים הם אותיות טמירות וגנונות תוך העולם העליון, וכאשר נגנו האור הראשון נגנו גם אותיות אלו והיה יודע בהם אדם הראשון, ואחר שחטא נגנוו כמו בתחילה, עד שבה אברהם ידע אותם ברוח הקודש ששרתה עליון]. לְבַתַּר אוֹרִית לֹון לְיִצְחָק, דְּכְתִיב, (בראשית כה) וַיֵּתֶן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק. יִצְחָק אוֹרִית לֹון לְיַעֲקֹב. יַעֲקֹב אוֹרִית לֹון לְיוֹסֵף. בְּיָוֵן דְּמִית יוֹסֵף, וַבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ בְּגִלוּתָא, אֲתַגְנִיזוּ אַתְּוֹן, וְאַסְתַּלְקוּ קְמַלְקְמִין. [- ואחר זה הוריש אותם ליצחק כמו שכתוב ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק, ויצחק הוריש אותם ליעקב, יעקב הוריש אותם ליוסף וכיון שמת יוסף ובני ישראל נכנסו בגלות נגנוו האותיות והסתלקו כתחילה]. עד דְּקִימִין יִשְׂרָאֵל עַל טוֹבָא דְּסִינַי, וְאַתְקַסְרַת אוֹרִיָּתָא לְיִשְׂרָאֵל, אֲתַגְלוּ אַתְּוֹן, וַהֲוֵו יִשְׂרָאֵל דְּעִין לוֹ עַל בְּרִירוֹ דְּלַהֲוֹן, בְּרִיָּא דְּשְׂמִיקוֹ גְּלִיפִין. עד דְּחֶטָּאוּ. בְּיָוֵן דְּחֶטָּאוּ, כְּתִיב (שמות לג) וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדֹם. וַיהוָה יָדַע לֹון מֹשֶׁה וַיהוָשֻׁעַ וְשִׁבְעִים זְמַנִּים, וַבְּהוֹ עֲשָׂאוּ לְאַרְעָא. [- עד שעמדו ישראל על הר סיני ונמסרה התורה לישראל והיו ישראל יודעים לה על בוריה בסוד השמות החקוקים עד שחטאו וכיון שחטאו, כתוב ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב, והיה יודע אותם משה ושבעים הזקנים ובהם נכנסו לארץ].

ג. הרמ"ז. וכתב הרמ"ק שהיו יודעים חכמת הנהגת הספירות ופעולתם ועוד שהיו יודעים צירופי האותיות, כי א"ב וב"א אינם אותה בחינה, וכל זה תלוי במשקל האותיות וזוהי חכמת ספר יצירה.

ד. הרמ"ז. ובביאור שני כתב שם מהו חכמה עילאה שהם ל"ב נתיבות חכמה שהם כ"ב אותיות הנמשכות מהחכמה אל הבינה, ו' ספירות שהם סוד הנקודות ומהם נברא העולם שהוא זעיר אנפין, וכמבואר בריש ספר יצירה (פ"א מ"א) בשלשים ושתים נתיבות פליאות חכמה וכו'. והאותיות הנזכרות הם הכלים בסוד חיצוניות העולמות, אך היו ספירות שבתוכם, הם נשמה להם בסוד פנימיות. וכמבואר בעץ חיים שער ח' היות האותיות בבחינת הכלים וז"ל: והנה בענין העקודים כבר נת"ל ענין בחינת טנת"א שבהם ונבארים פה בבחי' הנקודים ונאמר כי בחי' הנקודים הם האורות הראשונים שיצאו בראשונה, והאותיות הם הכלים. ואח"כ כשנשברו הכלים ונפרדו איש מעל פני מתו האורות נשארו בבחינת תגין על האותיות שהם הכלים, והטעמים הוא שם מ"ה החדש שיצא אח"כ מאור המצח לתקון המלכים, כמ"ש בע"ה. וזה טעם הס"ת שיש לו

וְגוֹ אֶתְוֹן תְּתַאֵן, חֲכַמְתָּא לְאַנְהָא עוֹבְדִין בְּהַאי עֲלְמָא.
בְּגִין דְּכָל אֶת וְאֶת דְּאֶתְמַסֵּר לֵיהּ לְמִשָּׁה, הוּוּ מִתְעַטְרִין

הַפְתָּר וְהַפְּבֹד

השפע שנשפע להם, והיה זה בכח קבלת התורה שהתגלו ויצאו אורם לחוץ, ואזי האירו והשפיעו הם בעצמם בחיות הקודש ובמרכבות הקדושה:

אור התגין
באותיות
מאימא

ועתה מבאר כח פעולת האותיות שהתגלו על ידי נתינת התורה, בְּגִין דְּכָל אֶת וְאֶת דְּאֶתְמַסֵּר לֵיהּ לְמִשָּׁה - מחמת שכל אות ואות שנמסרה למשה בסני, היתה יוצאת ונראית לעם הקודש^א, והאותיות הם ז"ן היוצאים מז' תחתונות דאימא, אמנם חסרים הם מג' ראשונות שלהם הנעשים אף הם מאימא, ואז ביציאתם הוּוּ מִתְעַטְרִין - היו מתעטרין בעיטורי התגין הנמשכים משלש ראשונות

וְגוֹ אֶתְוֹן תְּתַאֵן - ומה שבתוך האותיות התחתונות שבמלכות, ומתוך אלו האותיות שהם חיצוניות העולמות והנבראים שבשמים ובארץ וכל צבאם, היו משיגים חֲכַמְתָּא לְאַנְהָא עוֹבְדִין בְּהַאי עֲלְמָא - חכמה להנהיג המעשים בזה העולם, כי האותיות העליונות שבבינה מתלבשים באותיות התחתונות שבמלכות^ב, שממנה הנהגת העולם, והאותיות הם השרשים לכל הנמצאים^ג.

אחר שביאר שדורות קודמים היו יודעים בסודות האותיות ובצירופיהן מבאר עוד סדר השתלשלות אורם ומה

מקורות וציונים

ואותיות קטנות תחתונות הם בהיפוך כמו בחינת הנוקבא, כי האותיות הגדולות הם בסדר א"ב ג"ד וכן כולם, כמו שראוי ללכת בדרך ישרה כבחינת הדכורא, אבל אותיות קטנות תחתונות הם בהיפוך למפרע תוך הנוקבא בסדר תשר"ק, וכן כולם כמו שראוי להיות לגבי הנוקבא, שהיא באחור בסוד קשר של תפילין וכמו שכתוב (שמות לג כג) 'וראית את אחור'.

ח. כמבואר בשער מאמ"ר בדרושי האותיות (בראשית) וז"ל: ועבד קב"ה אתוון ברברן עלאין ואתוון תתאין זעירין אלו מעולם העליון בינה ואלו מעולם התחתון מלכות וכאשר גזר המאציל העליון שיברא העולם של בריאה בב', נתלבשה הב' של עולם העליון בב' של עולם התחתון ועי"כ ברא וזהו בראשית ברא בית בית, לרמוז על ב' ביתין אלו שנתלבשו זו בזו לברא הבריאה וזהו ברא. וכאשר גזר המאציל העליון שמאלף יתחילו החשבונות ועובדין דעלמא, ושיהיה עי"כ כל מין יחוד, נתלבשה האלף של עולם העליון בא' של עולם התחתון ליחד כל העולמות בכללות (ד"ש ד"א ע"א) ולהמציא כל החשבונות ועובדין דעלמא וזהו אלהים את אלף אלף, לרמוז על ב' אלפין אלו שנתלבשו זה בזה לענינים אלו וזה מה שאמר ובג"כ בית בית בראשית ברא, אלף אלף אלהים את, אתוון מלעילא ואתוון מלתתא, וכולהו כחדא הוו מעלמא עלאה ומעלמא תתאה. - בראשית ברא הם ב' פעמים אות ב"ת, ואלהים את הם ב' פעמים אות אל"ף, והם אותיות העליונות שבבינה, עם אותיות התחתונות שבמלכות וכולם כאחד]. ע"כ.

י. הרמ"ז. וכמובא בוזהר חדש (שיר השירים עה) וז"ל: עד דְּקַיְמוּ שְׂרָאֵל עַל טוּקָא דְּסִינֵי, וְאֶתְמַסְרַת אֹרְיָתָא לְיִשְׂרָאֵל, אֲתַגְלוּ אֶתְוֹן,

נקראים אתוון תתאין. ומאותיות אלו נמשכת החכמה להתנהג העולם כי האותיות הם העולמות ובתוכם נמשכת פנימיות הספירות שהם ההיות עם הנקודים שבהם וכמבואר לעיל.

נמצא אותיות גדולות הכוונה אותיות בצורת טעמים נקודות ותגין שהם כח"ב דאימא, ואותיות קטנות הם האותיות שבכתב דידן שעמם נכתב ספר תורה, ונמשכים מזו"ן דאימא ובהם יש ג' מיני אותיות גדולות קטנות ובינוניות, והם כנגד בינה שבזעיר אנפין, זעיר שבזעיר אנפין, ונוקבא שבזעיר אנפין.

ועד"ז כתב הרמ"ק שאותיות גדולות בינה ואותיות קטנות בנוקבא, (ולא זכר בחינת אותיות הבינוניות שבזעיר אנפין), ומתוך אלו האותיות יוכל לידע הנהגה אלהית ועולמות עליונים וההיות הדקות התלויות בהם במציאותם בעוקציהן וקוציהן.

ז. הרמ"ז, כלומר שחכמת האותיות היא חיצונית העולמות וכל צבא השמיים והארץ, לכן ידעו על ידי זה חכמת הנהגת חיצונית העולם. ובבהגר"ז ציין לזוהר חדש (שיר השירים עה) ששם מבואר ענין זה וז"ל: על פוקא דְּאֶלְהֵי אֲתַגְרוּ. (שם) קוּשְׁכֵי אֲתַרְיָה נְרוּצָה. פְּתִיב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וכו'. פֶּד בְּרָא קוּדְשָׁא פְּרִיָה וְהוּוּ לְאָדָם, קְמָא דְאֶמְרוּ תְּבַרְיָא זְפָאִין אֵינּוּ, דִּי פְּרִצוּפִין אֲתַרְיָאֵו אֶתְוֹן עֵילְאִין בְּרַבְרִין. וְבִאֲתוֹן זְעִירִין תְּתַאֵן: -] על פיו של אליהו נגזר הנה כתוב ויברא אלהים את האדם בצלו וכאשר ברא הקב"ה את האדם כמו שאמרו החברים הזכאים, שנבראו ב' פרצופין באותיות עליונות וגדולות, ובאותיות קטנות תחתונות].

אתוון עילאין ברבין, הוּוּ פְּאוּרַח מִיְשׁוֹר לְגַבֵּי דְכַר. אֶתְוֹן זְעִירִין תְּתַאֵן, הוּוּ פְּהִיפּוּכָא לְגַבֵּי נִיקְבָא. אֶתְוֹן עֵילְאִין בְּרַבְרִין, הוּוּ פְּאוּרַח מִיְשׁוֹר לְגַבֵּי דְכַר, אב גד, וכן פוליה, פְּקוּה דְאֶתְחָזִי לְמִיָּה אֶתְוֹן פְּאוּרַח מִיְשׁוֹר לְגַבֵּי דְכַרָּא. אֶתְוֹן זְעִירִין תְּתַאֵן, הוּוּ פְּהִיפּוּכָא לְמִפְרַע גוּ נִיקְבָא, תְּשַׂרְק, וְכֵן פּוּלְהוּ, קְמָא דְאֶתְחָזִי גַבֵּי נִיקְבָא, דְּתַנּוּת מְאֻחָרָא, קְשֶׁר דְּתַפְלִין דְּאִיקְרֵי אַחֹר. -] ומבאר מהם גדולות וקטנות, אותיות עליונות גדולות הם בדרך ישרה כמו בחינת הזכר

וְסִלְקִין עַל רִישֵׁיהֶוּ דְחִיּוּן עֲלָאין קְדִישִׁין. וְכִלְהוּ חִיּוּן הוּוּ מִתְעַטְרִי בְהוּ, וּפְרָחִין גּוֹ אֲוִירָא, דְנִחְתָּא מִגּוֹ אֲוִירָא עֲלָאָה, דְקִיק דְלָא יָדִיעַ.

הַפְתָּר וְהַכְּבוֹד

- וכל החיות היו מתעטרים ונכללים באור שהאיר באותיות.

אחר שביאר מהם האורות שקבלו ז"ן מאימא והם התגין העומדים עטרה על ראשי האותיות, עוד מביאר שעוד התעלו וקבלו שפע מראש השני של אריך אנפין הנקרא אוירא, שבו מלוכש דעת דעתיק, וממנו נמשך דעת דז"א ומאירים אלו נמשכה הארה ושפע באותיות^ז.

ואחר שקבלו האותיות שפע ואור מאימא שהם התגין, עוד מתעלים ומקבלים שפע מאריך אנפין^ז, וּפְרָחִין גּוֹ אֲוִירָא - ופורחים לתוך האויר שהוא דעת דז"א^ח, דְנִחְתָּא מִגּוֹ אֲוִירָא עֲלָאָה, דְקִיק דְלָא יָדִיעַ - שיווד

דאימא, ונעשים עטרה על ראשיהם^ז, וכיון שכל מזון ושפע הניתן לחיות הקודש הם מהאותיות שהם בבחינת ז"ן, הנה עתה בכח קבלת התורה שנוספה בהם הארת התגין מאימא^ז, על כן היו האותיות מאירים ונראים לעם הקודש בנתינת התורה ואחר זאת חוזרים וְסִלְקִין עַל רִישֵׁיהֶוּ דְחִיּוּן עֲלָאין קְדִישִׁין - ועולים על ראשי החיות העליונים הקדושים, הם י"ב המלאכים שבבריאה הנושאים את כסא המלכות^ז, ועתה נוסף בהם הארת התגין מאימא^ז. וְכִלְהוּ חִיּוּן הוּוּ מִתְעַטְרִי בְהוּ

מקורות וציונים

מן האותיות נמשך חיות אל החיות ועתה נוסף בהם אור בזכות קבלת התורה.

וּבְרַמ"ק כתב מהו סוד העיטור, כי האותיות הם תיות תיות וסיבתם, אלא שקודם מתן תורה לא היה נודע קשר העילה לעלול, והסיבה למסובב, ולא האירו האותיות בחיות אף שהיו מסיבתם, ורק אחר מתן תורה התגלו האותיות והאירו ביוצא מהם שהם חיות הקודש, והתקשרו העילה לעלול. והוא סוד העטרה שאמר כאן.

יג. הרמ"ז.

יד. מק"מ. וכמבואר בפרי עץ חיים (שער השבת פרק יט) בביאור תפלת נשמת כל חי וז"ל: בפי ישרים - הם ד' שיטות, כל שיטה בת ג' תיבות, והם נגד ד' רגלי המרכבה, כ"א כלול מג', בסוד י"ב מלאכים, הנזכר פרשת ויצא (ח"א קמט). ע"כ.

טו. עפ"י הרמ"ז. ובסולם הוסיף שנקראים מרכבה עלינה. וביאר הרמ"ז שארבע החיות הנזכרים בפסוק, שהם אריה שור נשר אדם, הרומזים לחגת"ם דזעיר אנפין, ויש עוד חיות מעולות מהם שבהיכל הרצון והוא הדעת, ומהדעת מוצא האותיות. (והסתמך על זוהר הרקיע לקמן ב). ומדבריו נראה שחיות הקודש מאירות מאור האותיות, והתגין מאירים באותיות בסוד עטרה על ראשיהם. כי אחר שמאירים האותיות בחיות הקודש, מאירים בהם גם התגין שהם אור דאימא, נמצא שהם חג"ת עם הבינה, ולזה אנו קוראים מרכבה עלינה. וכמבואר בפירוש הגר"א לספר יצירה (פרק א משנה א) וז"ל: והם י"ב בקר שהים עומד עליהם וכן בכסא כידוע הן ע"ב פרקין שמנענעין כל הגוף ועינין בז"ח שה"ש, וזהו רתיכא תתאה חג"ת עם מלכות, ורתיכא עילאה חג"ת עם בינה הוא שם מ"ב כמו שאמרנו בזהר פ' תרומה (ח"ב קלו). וברעיא מהימנא פרשת יתרו. ע"כ. -] מרכבה עלינה היא החג"ת עם הבינה, ומרכבה תחתונה חג"ת עם המלכות].

טז. עפ"י הרמ"ז.

יז. הרמ"ז.

יח. מק"מ.

והוּוּ יִשְׁרָאֵל יְדַעִין לוֹ עַל פְּרִיז דְלְהוּן, בְּרָזָא דְשִׁמְקוֹן גְּלִיפִין. עַד דְחֻטָּא. בְּיָן דְחֻטָּא, פְּתִיב (שמות לג ו) 'וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים'. וְהָיָה יָדַע לֹן מֹשֶׁה וַיהוֹשֻׁעַ וְשִׁבְעִים זְקֵנִים, וְכִהוּ עָאֵלוּ לְאַרְעָא. [עַד שְׁעִמְדוֹ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי וּנְמַסְרָה הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל יוֹדְעִים לָהּ עַל בּוֹרִיָּה בְּסוּד הַשְּׁמֹת הַחֻקִּים עַד שְׁחִטָּאוּ וְכִיּוֹן שְׁחִטָּאוּ, כְּתוּב 'וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים מֵהַר חוֹרֵב', וְהָיָה יוֹדְעֵי אֹתָם מֹשֶׁה וְשִׁבְעִים הַזְּקֵנִים וּבְהֵם נִכְסְוֵי לְאַרְעִין]. ע"כ.

יב. הרמ"ז. וביאר שם מהי העטרה שנוטלים החיות, שכונדע כל האותיות הם בז"ן שהם גוף האצילות, ונמשכים בתוכם אור מז"ת דאימא, וכל האותיות שהם כלים ל' ספירות שבתוכם נחלקים לכל ספירות דזעיר. כלומר שישנם אותיות שהם בכתר שלו, ויש מהם בחכמה שלו, ויש מהם בבינה שלו, וכן ע"ס הדרך. וכמבואר בזהר אחרי מות. ואפילו מהרצ"ו לא קבלם ממורו ורק ממוצא דבר אנו מבינים הענין מספר יצירה ומזהר שיר השירים. ומכל מקום עיקר האותיות שממנו נעשה פרצוף זעיר הוא מהאותיות שהם המשכה מז' תחתונות דאימא.

אמנם יש עוד בחינה הנמשכת אליו מאימא מכח"ב שלה והוא התגין והטעמים, והם בבחינת נפש על האותיות ומתחברות עמם להחיותם אמנם הנקודות שהם ההיות הפנימיות שהם חכמה דאבא עם חכמה דאימא, עתה בגלות נחסרנו מזה הזווג, ואין הזווג אלא בבחינת חיצונית העולמות בינה דאבא עם בינה דאימא. אמנם זווג החכמות נפסק והוא סוד השבועה שנשבע ה' שלא יבא בירושלים של מעלה עד שיבא בירושלים של מטה, וכמבואר בנהר שלום (טז). בביאור השבועה, שזווג ג"ר דג"ר נפסק, והוא זווג חכמה עם חכמה, אמנם זווג ו"ק דג"ר אינו נפסק והוא סוד זווג חיצוניות העולמות, דהיינו בינה דאבא עם בינה דאימא. ועל כן בספר תורה נמצאים רק האותיות עם התגים שעליהם שהוא סוד הבינה שמאירה באותיות, אמנם טעמים ונקודות אינם כי הם סוד החכמה. ולתגין אלו קרא עטרה שהחיות מתעטרין בהם, כי

וּסְלִקִין וְנַחְתִּין אֶתְיוֹן רַבְרְבִין וְאֶתְיוֹן דְּקִיקוֹן. אֶתְיוֹן רַבְרְבִין נַחְתִּין

הַפְתָּר וְהַפְּבוֹד

עוד מבאר שתכליתם היתה להתחבר בב' בחינותיהם האותיות הגדולות והקטנות, שכך היא שלימות האותיות:

חיבור
אותיות
הגדולות
והקטנות

וּסְלִקִין וְנַחְתִּין אֶתְיוֹן רַבְרְבִין וְאֶתְיוֹן דְּקִיקוֹן - ועולים ויורדים כל האותיות, כי כולם היו מעלות מ"ן למעלה כדי לקבל תוספת אורן^כ, הגדולות שבבינה, והאותיות הקטנות שבמלכות. אֶתְיוֹן רַבְרְבִין נַחְתִּין

מתוך האויר העליון הדק שאינו ידוע, והוא דעת דעתיק המאיר באוירא שהוא הראש השני דאריך אנפין, וממנו נמשך דעת עליון דז"א^כ. נמצא דדעת דז"א הנקרא אויר, נמשך מהאויר העליון הדק שאינו ידוע שהוא דעת דעתיק^כ.

אחר שביאר שהאותיות הם זו"ן, מתעטרים בהארות מאימא שהם התגין, ומשפע והארה מאריך אנפין.

מקורות וציונים

וכן ביאר בדמשק אליעזר, והוסיף שם שיסוד דאימא נקרא אוירא דקיק ולא ידיע, כי רומז על יסוד אבא שבתוכו הנקרא דקיק דלא ידיע, שמרוב חיבורם לא ידוע אם אבא למעלה ואימא למטה או להיפך, (וכמבאר בפרי עץ חיים שער הברכות פ"ב). עכ"ד.

ומה שקרא ליסוד הנוקבא **אוייר**, ראה מה שביאר בזה בעץ חיים (שער כט פרק ד') וז"ל כי הנה היסוד אמא שבו הדעת והוא מתלבש תוך הת"ת דז"א והיא אינו ממש כמו יסוד הזכר **רק אויר וחלל לבד** כלי אשר בתוכם נכנס יסוד הזכר כנודע וכדלקמן בע"ה ואין בו ממשות. לכן לא נזכר רק התכמה ובינה המתלבשים בחסד וגבורה, משא"כ ביסוד שבו הדעת. ע"כ.

ובשער מאמר^ר בביאור האדרא זוטא הרחיב בזה יותר, וז"ל: גם בשאר מקומות מצינו בזהיר דאימא עלאה עד הוד אפפשת והענין הוא עם הנ"ל כי התפשטות נצח הוד יסוד דאימא תוך ז"א בסוד המוחין הנ"ל לא הגיע התפשטותה רק עד ההוד דז"א אבל היסוד דז"א לא נעשה מן אימא, כי לא התפשט יסוד שלה, אלא עד שם כנ"ל. כי היסוד דאימא נקרא (דיש דניה ע"ה) **אויירא** בסוד מגדל הפורח באויר שהזכרנו למעלה. והענין הוא כי יסוד הזכר הוא ארוך ובולט וממשיי, והוא מפני שהזכר הוא בסוד החסד המתפשט בתוכו, וריבוי הארת החסדים גורמין שפע גדול ביסוד שלו, ובולט לחוץ מרוב הארתו. אבל יסוד הנקבה הוא קצר מאד והוא **יסוד אויר וחלל ואינו ממשיי**, לפי שהנקבה היא בסוד הגבורות המתפשטין בתוכה כנודע, ואין הגבורות מאירות כמו החסדים. כי הנקבה נקראת חשך כנודע, ואין בה כח להיות היסוד שלה בולט, ולכן נשאר בסוד אויר. ולכן נפסק בחוזה ז"א ולא נתפשט עד היסוד דז"א, לתקנו בשאר הספירות שבו. ע"כ.

ובבהגר"א ביאר בדרך אחרת מהם ב' האוירים, שנרמזו בזה זוג עליון הנעשה באבא ואימא, שהוא זוג נשיקין היוצא מאותיות אחה"ע גיכ"ק, וממנו יוצא זוג התחתון שהוא זוג זו"ן, [וכמבאר בהרחבה בעץ חיים שער הולדת או"א (פרק א) ובשער ט"ל דרוש ד), וזווגים אלו נקראים אויר עליון ואויר תחתון והוא מאמר הזוהר ופרחין גו אוירא דנחיתא מגו אוירא עילאה דקיק דלא ידיע. עיי"ש. **כא.** הרמ"ז.

יג. וכמבואר בעץ חיים (שער כה דרוש ב מ"ק) וז"ל: אמנם משה זכה לדעת עליון וזה שאמרו בוהור בראשית דתרווייהו בדעת, אלא דא בגופא ודא בנשמה, כי זה בדעת המתפשט בגופא, וזה בדעת עליון שבראש הנקרא נשמה לזה התחתון. והנה זה הדעת עליון מקורו נמשך מב' פנים דא"א שהם תיקון ז' מ"יג ת"ד הנקרא ואמת, והוא כולל כל ו' תיקונים קדמאין והוא ז' להם וכולל כולם, לכן יש בו ז' שמוות ס"ג כנודע, והם גימטריא ואמ"ת. והנה מו' שמוות אלו מתפשטין ז' מלואים בלבד שהם ז' פעמים הבל, והם ז' הבלים דקהלת. ולהיותן מס"ג נמשכין כולם עד אמא עילאה, ואח"כ הם נמשכין נגד פיה ויוצאין משם בסוד ז' הבלים היוצאין מהפה, כנוכר בסוד השופר. ע"כ.

כ. הרמ"ז, וראה שם בביאורו בהרחבה, שהנה ישנם ב' בחינות בדעת דזעיר אנפין. דעת עליון שלא מתפשט, ודעת תחתון שמתפשט בגופא ודעת העליון מתלבש בדירת התחתון והוא נשמה אליו. ומקור דעת זה הוא מתיקון שביעי דדיקנא דאריך שהוא תפוחין קדישין ידידיה, ושם ז' שמוות ס"ג. ומקור המשכת ז' שמוות ס"ג אלו, כי דעת דעתיק מתלבשת ברישא תנינא של אריך שהוא אוירא (שממשש כחכמה דתה, וככתה דחכמה סתימאה), ודעת זה מתפשט בכל הז' מידות לכן נקרא תיקון שביעי ואמת שהוא גימטריא ז' פעמים ס"ג, ועיקר שם ס"ג הוא ייא"י [כי מילוי שם ס"ג הוא ייא"י], והוא האויר.

ונמצא דדעת דז"א נמשך מסוד דעת הגנוז שבאריך אנפין והוא מה שאמר במאמר דין, אחר שביאר שהאותיות שהם זו"ן מתעטרים בתגין, והם אור מזו' תחתונות דאימא, אמר עוד שהאותיות **פרחין גו אוירא דנחת מגו אוירא עילאה דקיק דלא ידיע**, כלומר שיפרחו לקבל שפע מהאויר שיוצא מהאויר הדק שאינו ידוע. והוא דעת דזעיר אנפין הנקרא אויר, ויוצא מראש השני שבאריך אנפין שהוא האוירא, ובו מלוכש דעת דעתיק. והוא תוספת האור אל האותיות והתגין, שהתגין הם אור על האותיות מאימא, וכעת מוסיף בהם אור האוירא מאריך אנפין.

ובמק"מ ביאר שהאויר הוא יסוד דנוקבא שנקרא אויר, והוא יוצא מיסוד דאימא הנקרא אויר דק שאינו ידוע. והוסיף בזה, שהנה כתב האריז"ל שג' אהיה עם מלואיהם הם בנה"י דאימא, שעולים בחשבון חות"ם, והם הבאים ליסוד דנוקבא ומכחם נקרא אף היסוד דנוקבא חות"ם. וזה שאמר כאן אוירא דנפק מגו אוירא. עכ"ד.

מגו היכלא עלאה טמירא דכלא, ואתון דקיין הו נחתין מגו היכלא אחרא תתאה, ואלין ואלין אתמסרו ליה למשה בסני.

הפטר והפבור

מגו היכלא עלאה טמירא דכלא - האותיות הגדולות, יצאו מתוך ההיכל העליון הטמיר מכל והוא אימא עילאה שהיא היכל לאבא²². ואתון דקיין הו נחתין מגו היכלא אחרא תתאה - והאותיות הקטנות יצאו מהיכל אחר תחתון שהוא שם אדני²¹,

מקורות וציונים

שמות אדני²¹, אחד בחכמה ואחד בבינה. וזה שכתב (משלי ג ט) 'ה' בחכמה יסד ארץ', ופי' שבתוך החכמה עשה יסוד לארץ שהוא מלכות, והוא השם הזה של אדני²¹. ע"כ. נמצא שיש רמז לשם אדני²¹ גם בהיכל דאבא ואימא, שמשפיעים בהיכל זה ומתקנים את הנוקבא הנקראת אף היא בשם אדני²¹.

וראה בפירוש הרמ"ז לזוהר במדבר שכתב מעין זה וז"ל: אספקלריא דלעילא, הוא כשמקבלת מנה"י דישו"ת, שאז היא שוה לבעלה בקומתה. שהוא כאשר היא נבנית על ים שלא ע"י זעיר, ומקבלת השפע מהם ואז היא בת שלהם ממש, וה' פעמים "יה אדני" הוא עולה ב"ת עם ב' התיבות, ואותיות "יה הוא סוד א"א המשפיעים באדני²¹, שגם סוד יו"ד ה"י יו"ד ה"ה הוא אדני²¹, ומילוי שני השמות ביו"ד וההין דהיינו "יה. ע"כ. נמצא שהיכל זה שהוא יו"ד ה"ה יו"ד ה"י, שעולה מספרו ס"ה. רומז לשם אדני²¹, ונתחבר עם היכל שבנוקבא שהוא שם אדני²¹.

בד. הרמ"ז. שלכן נזכרו במאמר רק אותיות גדולות וקטנות ולא הבינונית הרמוזות לז"א כי כאן מורה לנו על זמן קבלת שפע הנוקבא מאימא שלא על ידי ז"א, ולכן נזכרו רק אותיות גדולות והקטנות וכעין זה כתב ברמ"ק. ועוד כתב שם בביאור האויר שהוא סוד מציאות ההיות של האותיות, ונתון האויר הזה נמצאות ההיות, והוא מציאות של האויר. וכשימצא היכל אשר בו ישכנו, ימצאו שם ההיות. והנה זה האויר נעתק מענין לענין ועמו נעתקות ההיות מזה לזה, כי יש אויר בכל מידה ומידה. והאותיות ימצאו באויר מכח רוחניות העליון, ולכן תחילה עולים לשרשם לקבל כח שורש ההיות העליונות, ובכח זה יורדים למטה להגלם ולהצטייר. ויש בהם ב' בחינות, אותיות גדולות מהבינה, ואותיות קטנות מהמלכות ודאי שיש בהם הבדל ומנה שם שבע דרגות וענינים שמחולקים זה מזה:

א. שהאותיות הגדולות דקות ונעלמות, והקטנות נגלות ונראות. ב. הגדולות כוללות כללות גדולה ורבה, והקטנות כללות קטנה יותר. ג. שהאותיות הגדולות בעצמם הם הסיבה לקטנות. ד. בהארה הנשפעת בהם, כי הגדולות מאירים מהבינה, והקטנות מהמלכות. ה. הגדולות פועלות בעולם הבא, והקטנות פועלות בעולם הזה אפילו בימי החול. ו. שהגדולות פועלות ברחמים והגדולות בדין. ז. שהאותיות הגדולות קודמות אל הקטנות והקטנות יוצאות מהגדולות. עכ"ד.

כב. הרמ"ז. וכמבואר בתיקוני זוהר (יח), וכן הוא להדיא בעץ חיים שער אנ"ך (פרק ח מ"ב) שביאר שכן הוא בכל הפרצופים, וכן בשער מאמרי רשב"י בביאור ספ"ד, (עפ"י הקהלת יעקב וקול ברמה) ששם ביאר שגולגלתא דארץ היא בינה שבו והיא היכל לחכמה, וז"ל: גלגלתא חוורא הוא נגד בחינת בינה דארץ אנפין והוא היכל לחכמה סתימאה דבגויה, ועל כן תמצא שכל שכר הצדיקים הוא מגולגלתא. ע"כ. וכתב הרמ"ז שהיכל זה הוא סוד יוד הי יוד הה, העולה בנימטריא היכל, ויוד ה"י דיו"ד הוא באבא, ויוד ה"ה דההין באימא, ותרויהו הם סוד ההיכל שממנו יוצאות האותיות הגדולות. ודייק הרמ"ז לשון המאמר שבאותיות הגדולות אמר ואתון רברבין נחתין מגו היכלא, ולא אמר הו נחתין, כי כיוון שמיידי על שפע אימא היו"ד לעיניו שהוא תדיר ותמיד, אמר נחתין שמורה על שפע תמידי וקבוע, ואילו באותיות הקטנות שיוצאות מהנוקבא שאינו תמידי, אמר הו נחתין, כלומר שבאותו זמן היו יוצאות האותיות הקטנות. ואף ברמ"ק עמד על שינוי לשון זו, וביאר עפ"י דרכו אחר שביאר שיציאת האותיות הגדולות מתבינה, היא סיבת יציאת האותיות הקטנות מהמלכות, (וכדו"ב לעיל בהערה), מתבאר שלכן אמר הו נחתין כי כשירד שפע הבינה (באותיות הגדולות) דרך המלכות, היו יורדות אגבן גם האותיות הקטנות שהם מתוכיות המלכות.

כג. עפ"י הרמ"ז. וכמבואר בספר אם לבינה לר' משה זכות שכתב וז"ל: והנה ידוע כי ההיכל הוא יסוד אימא, שבתוכו יסוד אבא הוא התורה, והיא יו"ד ה"י, יו"ד ה"ה. הרי ב' היסודות שמהם יצאת רחל שהיא אדני²¹ העולה ג"כ כן. וזה סוד "אשתחווה אל היכל" ס"ת ל"ה שידוע סודו. והוא באחוריים כי משם מוצאה, והיכל הוא הנזכר. ע"כ. ומבואר בדבריו ב' ענינים, אימא היא היכל לאבא, וכן מונח בהיכל זה שורש להיכל הנוקבא התחתונה שהיא אדני²¹, שעולה בנימטריא ס"ה כמו היכל דאבא.

וראה ענין זה בספר הליקוטים (תרו"מ) שכתב ענין זה שבתוך היכל דאבא ואימא רמוז היכל התחתון דנוקבא שהוא שם אדני²¹. וז"ל: וז"ש בספר יצירה הבן בחכמה וחכם בנינה, באופן שהם ד' י"ה חו"ב שבה [יו"ד ה"י יו"ד ה"ה באבא ויו"ד ה"ה יו"ד ה"י באימא], ואלו הד' י"ה, כל י"ה שהוא מבחינת חכמה מלואה ביו"ד, ומבחינת בינה מלואה בה, באופן שיש בחכמה יו"ד ה"י יו"ד ה"ה, ובבינה ג"כ יו"ד ה"ה יו"ד ה"י, וכל שם מאלו עולה ס"ה, שהוא שם אדני²¹. והם שני